

UKA 2024/53: Namminersorlutik Oqartussat, Kommunillu sanaartugassanut aningaasartuutissaanninngaanniit ukiumut 1 %-mik, pisortat sanaartugassaataannut immikkut toqqakkanut kusassaanermut aningaasaliissuteqartalernissaq, kusassaanermilu eqqumiitsuliortunik suleqateqartalernissaq pillugu Naalakkersuisut inatsimmik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Sanaartugassani kusassaanermi sanaartukkap silataata, iluatungaatalu kusassarneqartarnissaat matumani pineqarpoq.
(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

UKA 2024/127: Inissiani pisortaqarfiusuni Namminersorlutik Oqartussat Kommunillu sumiiffimmi kalaallit eqqumiitsuliaannik kusassarneqartartussaatilerlugit pisussaaffeqalernissaat pillugu Naalakkersuisut eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngorteqqullugu peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerinnineq

Aallaqqaasiullugu Naalakkersuisut sinnerlugit eqqumiitsuliornerup siuarsarnissaanut siunnersuutit marluk qujassuteqarfigaakka. Siunnersuutit marluk ataatsimoortillugit suliarineqarput, taamaammallu Naalakkersuisut ataatsimoortumik akissuteqarput, tassungalu atatillugu sivisunerusumik oqaaseqarnissaq qinnutigineqarpoq.

Illorsuaatitsinnik kusassaasarneq illoqarfitsinnik uummaarinnerulersitsisarluuilu kajuminnarnerulersitsisinnaavoq. Eqqumiitsuliorneq taassumalu ataani ilusiliisarneq, illorsuarnik ataasiakkaanik illoqarfiullu iluanik kinaassusiliisarpoq. Kulturitsinnik qaffassaaqataapput inooqatigiinnikkullu kulturikkullu ataqatigiissutsimik pilersitseqataasarlutik.

Tamatuma saniatigut eqqumiitsuliornermut immikkoortumi nunarsuarmut akuunissarput Naalakkersuisut pingaartippaat. Siunnersuutit maani eqqumiitsuliortortatsinnik amerlasuunik pikkorissunik iluaqutsiisut Naalakkersuisut tunngaviatigut isumaqatiginartuutippaat, illuatungaatigulli siunnersuutit eqqumiitsulianik isumassarsianik eqqarsaatinillu avataaneersunik mattusseratarsinnaasunik siunnersuutit Naalakkersuisut eqqarsarnartoqartippaat, soorluttaaq nunarsuaq avatangiiserput kulturitsinnik kulturikkullu kingornutatsinnik soqutiginnileraangat, tamanna tulluusimaarutigisaripput. Assersuutigalugu Nuummi Blok 5-imi illup silataata iigaani qalipagaq kusanartorsuaq, ajoraluartumilli aserugaq, ukiorpassuarni illoqarfiup innuttanik tikeraavinillu nuannaarutissiisoq, taaneqarsinnaavoq. Taanna Australiamiumit assinik eqqumiitsuliortumit suliaavoq.

Taamattaq aamma nunatta eqqumiitsulianik saqqummersitsivissaa eqqarsaatigineqarsinnaavoq, taanna nunarsuarmi illussanik titartaasartup tusaamasap, illussanik titartaasartunik nunarsuarmi nunanit arlalinneersunit unammillerluni illu ilusilersugaanermigut maluginiarnartoq immikkuullarissorlu titartarpaa, taannalu ullut ilaanni nunatta kulturianut ilisarnaatinngorumaarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat sanaartornermi suliniutaanni eqqumiitsuliornikkut illussanillu titartaanikkut isumaliutit pingaarnersiorneqarnerat, tamatuma saniatigut Naalakkersuisut sanaatornermi piujuartitsinermik nuna tamakkerlugu periusissiassaanni kiisalu Namminersorlutik Oqartussat sanaatornermik pilersaarutaannut aningaasassarsiornermik periusissiassaanni ilaatinneqarput.

Aningaasassarsiornermut periusissiamut atatillugu, Namminersorlutik Oqartussat sanaatornermi pilersaarutaanni eqqumiitsuliornermut aningaasaateqarfinit ingerlaavartumik tapiiffigineqarnissamik Naalakkersuisut qinnuteqaateqartassapput. Eqqumiitsuliorneq kulturimik siuarsaasuusaaq, nunattalu kulturiinik assigiinngisitaartunik aallaaveqassalluni. Tamatuma saniatigut ilusiliinermi sumiiffimmi najugaqartut ilaatinneqartassapput. Aningaasaateqarfinit tapiiffigineqarneq aqputigalugu nutaanik sanaatornermi eqqumiitsuliornermik illussanillu ilanngussinikkut, pisortat sanaartugassanut aningaasaliissutaasa tatineqarnerat annikillisissinnaavarput.

Peqatigisaanilli aamma piviusut ilaat qiviartariaqarpavut. Sanaartugassanik suliniuterpassuarnik innuttaasut atugarissaarnerannut atatillugu pingaarnertinneqartunik amerlasuunik suliassaqarpugut, illuatungaani lu sanaartornissanut aningaasat atugasat killeqarput. Pisortat inissiaataat attartortittakkat atortuutaallu amerlasuut iluarsartuunneqartariaqarput. Taamaammat suliniutit tunngaviummik atugarissaarnermik pitsannguisinnaasut Naalakkersuisullu Attassinissamut Ineriartornissamullu Pilersaarutaannik II-mik ikorfartuisut aalluttariaqarpagut.

Taamaammat pisortat sanaartugassanut aningaasaliissutaasa ilaasa procentit aalajangersimasut kusassaanernut immikkoortittarnissaat imaluunniit tamat ornissinnaasaasa suli annertunerusumik eqqumiitsulianik kusassarnissaa unammillernartuussaaq. Suliniuteqassaaq titarneqarnermikkut ilutsimikkut, sumiiffimikkut imaluunniit atuuffimmikkut kusassarnissaannik pisariaqartitsiviunngitsunik. Akerlianillu suliniuteqassaaq angusaq anguneqassappat iluarisimaarnartuussappalluunniit, siunnersuuteqartup siunnersuutigisaanit aningaasanik amerlanernik pisariaqartitsiviusunik. Taamaammat pisariaqartitsineq pingaarnersiunerlu suliniutit ataasiakkaarlugit nalilersorneqartariaqarpoq, taannalu suliniutit annertussusaanut ilusaanullu nalimmassarlugu. Tassunga ilanngullugu immikkut aningaasaatigut kinguneqaatit immikkoortoq 53-imut attuumasut taamaallaat sanaatornermi aningaasartuutunik qaffaanerinnarmut killilerneqarsinnaannginnerat, aningaasammi annikigisassaangitsut suliariumannittussarsiuussinernut toqqanernullu eqqumiitsuliornermik pisariaqartunik oqaloqatiginnittarnissanut kiisalu annertuumik innuttaasunik akuutitsinermut allaffissornermut immikkoortinneqartariaqassapput, illoqarfiimmi kusassarnissaat ammasumik piffimmilu innuttaasunik akuutitsinermik tunngavissaqartussaammata.

Tassunga atatillugu Sisimiuni Aqqartarfimmit misilittakkat pitsaasorujussuit Naalakkersuisut innersuussutigissavaat, tamaanimi ingammik inissiarsuit pisoqqat kusassarneri pitsaassutsimik misinnartumik qaffatsitsivoq. Suliniut tamanna ilaatigut pitsaassutsimik annertunerulersitsinermut aningaasaliissutinik, kontomi pingaarnermi 72.10.16 Inissiat attartortittakkat ingerlanneqarnerat, aningaasaliissutinik iluanaarutit oqaasertaliussaq nr. 5 naapertorlugu ukiumoortumik akilersinneqartartunit pisinnaangortinneqarpoq. Naalakkersuisut periuseq taanna pitsaassutsimik annertusaaniarnermi atorsinnaalluartutut isigaat, tassanilu tamat ornissinnaasaanni eqqumiitsulianik kusassaaneq ilanngullugu, aamma nunatsinni piffinni allani.

Eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 6. juni 2016-imeersumi § 10 naapertorlugu Naalakkersuisut kommunalbestyrelsilu tamat ornissinnaasaannik kusasaanissamik nunatsinni eqqumiitsuliamik inniminniisnaapput (eqqumiitsuliat imissutigisat). § 10, imm. 2-mi Naalakkersuisut aamma kommunalbestyrelsi inissap tamanit tikinneqartartup pinnersarnissaa siunertaralugu eqqumiitsulianik suliaqartitsinnikkaluarlutik suliniutinik allanik aallartitaqarsinnaapput, tamatumunnga ilanngullugit siunnersuusiortitsineq, isumassarsiortitsineq, unammisitsinerit aamma inissami tamanit tikinneqartartumi eqqumiitsulianut suliassatut pilersaarutaareersunut tapiissuteqarnek. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut tamat ornissinnaasaannik kusasaanissaq siunertaralugu eqqumiitsulianut inniminnikkanut suliniutinillu allanut maleruagassanik aalajangersaasinnaanermut tunngavissaqarput, tassani agguaassineq, piginnittuuneq aserfallatsaaliinerlu ilanngullugit, tak. § 10, imm. 3. Piginnaatitsissut kingullertut taaneqartoq suli atorneqanngilaq, malittarisassanillu taamaattunik aalajangersaanermi tamanna kommunit eqqumiitsuliortullu kattuffii qanimut peqatigalugit pissasoq tunngavissaatinneqarpoq.

2016-imi Eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat akuersissutigineqarpoq. Inatsimmi eqqumiitsuliornermik ingerlatsinermut tapiissutit taakkulu aqunneqarnerisa ingerlanneqarnerannut aningaasaateqarfimmik pilersitsisinnaaneq tunngavissinneqarpoq. Allanguutissatut siunnersuutip akuerineqarnerata kingorna, Kalaallit Nunaanni Eqqumiitsuliornermut Aningaasaateqarfik pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 43, 13. august 2021-meersoq sularineqarpoq, § 3, imm. 3-milu takussutissatut katersugaateqalernissaq inillu tamanit tikinneqartartut pinnersarnissaat siunertaralugit kalaallit eqqumiitsuliaannik pisiortornissamat inniminniisamulluunniit tunngatillugu aningaasaateqarfiup naalakkersuisoqarfimmik siunnersuinissaa pillugu Kultureqarnermut Naalakkersuisoqarfik aningaasaateqarfimmut qinnuiginnissinnaanera pillugu aalajangersagaq ikkunneqarpoq.

Eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 11 6. juni 2016-imeersumi, eqqumiitsuliortutut kalaallisut isigineqarput, eqqumiitsuliortut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugallit.

Naalakkersuisut maluginiarpaat imm. 127-mut tunngatillugu siunnersuuteqartup siunnersuutigigaa inatsimmi periarfissaasoq pinngitsoornani pisussatut taarserneqassasoq. Taamaattorli Naalakkersuisut isumaqarput maannamut inatsisiliornermi atuuttoq

naammattumik ajunngitsumillu sinaakkusiisoq, inillu tamanit tikinneqartartut pinnersarnissaat kalaallit eqqumiitsuliaannik pinnersarneqartarneri eqqarsaatigalugu.

Siuliani taaneqartut tunuliaqutaralugit tulliuuttut Naalakkersuisut inassutigaat.

Imm. 53-imut aamma imm. 127-mut Naalakkersuisut matumuuna ataatsimut allannguutissatut siunnersuut tulliuuttoq saqqummiuppaat:

Sanaatornermik ingerlatsisuni piujuartitsinermik nuna tamakkerlugu periusissiap kiisalu Namminersorlutik Oqartussat sanaartukkanik pilersaarutaanni aningaasassarsiortarnermut periusissiap naammassineqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut, taamaalilluni periusissiat marluk tamat ornissinnaasaannik eqqumiitsulianik kusasaanerup annertusarneqarnissaanik ataatsimut ikorfartuissallutik. Peqatigisaannik aningaasat inissianik attartortitsinermut peqqussut naapertorlugu pitsaassutsimik qaffasaanermut akilersinneqartut aamma siunertanik assingusunik ikorfartuisinnaanerannik sulissuteqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarput. Naggasiullugu kommunit suliamut ilanngunneqassasut Naalakkersuisut peqquneqarput.

Qujanaq.